סוכה פרק ראשון סוכה יא.

ה"ג **וכיון נמי אע"ג דלא גבוה עשרה כיון דקביע הוי אוהלא דלא גרע מקינופות.** והך מלתא שמעתא בתפי נפשה הוא דלא תימא כיון כגילה דאי לא גבוה ליתמרי להוליא ראשו חוץ לחלון: **כילה חפנים.** אינה כשאר כילה ואין עושין לה גג והיא סכיכות המטה וגגה משופע כשל נקליטין: **ליהוי קינופות.** וליפסלא אף בחפנים מי: **לגבי קינופות לא קביעי.** לחשוב כמותה ליפסול אף בחפנים מי: **לגבי כילה קביעי.** אף בחפנים מי: הלכך אינהו פסלי בי' אפילו אית להו גג וכילה לא פסלה אפילו בי' כי אית לה גג: **כר' יהודה.** לקמן מפרש בפרק היושן: **נוהגים היינו ישנים אחת המטה.** דמטה לגבי סוכה אהל ערלי הוא שמסלקין אותה ממקום למקום: **דלגבה עשויה.** לשכב על גבה ולא תחתיה להיות לו אהל הלכך לאו שם אהל עליה וטעמא לאו משום ערלי הוא אלא לאו שמה אהל: **אבל כילה דלאוכה עשויה.** ולאהל הלכך שם אהל עליה ואע"ג דערלי הוא לא מיפקע שמיה קמ"ל רבה דטעמא דרבי יהודה התם הוי: **מתני' הדלה.** טרלי"ד בלע"ז: **קיסום.** איר"א בלע"ז והוא נדלה כגפן: **פסולה.** שאין מסככין במחובר דאמר מר (דף יב.) בתפף מגרגן ומיקבך בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר: **הרכה מסן.** ומבטלן כרוב: **או שקלגן.** אף לאחר שסככה בהן ולא אמרינן תמילת עשייתה בפסול ופסולה: **זה הכלל כו'.** בגמרא [ע"ב] ליף לה: **ואין גידולו מן הארץ.** כגון עורות בהמה ואפילו לא מקבלי טומאה כגון שמחוסרין מלאכה: **גמ' ויפיב.** רב יוסף וקאמר הכי הא דתנן אי שקלגן כשרה אמר רב עלה נהי דאין צריך לחזור ולסותרה כולה אבל צריך הוא לנענע קצת אותם שהוסכו במחובר לאחר קלילתן דתהוי להו הך כעשייה דאי לא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי [שם] דהכי משמע סוכות תעשה כשאתה עושה אותה תהא ראויה לסוכה ולא מן העשוי בפסול שאינו ראוי לסוכה ואתה מתקנו בתיקון מועט כי האי דמכשר לה בקלילה ולא הדר קתר לה ומיהו נענוע קרוב לפתירה הוא שמגביה כל אחד לבדו ומניחו ומחזר ומגביה את חבירו ומניחו: **אהדרינהו רב יוסף לאפיה.** בכעס: **אכשורי מכשר.** ולא נענוע דקסבר קלילתה זו היא גמר עשייתה. והיכי דמי תעשה ולא מן העשוי כגון המוטט בגדים לעשות לו סוכה [טו.] שהסיכוך היה מאליו ואינו נוגע בו לעשות שוס מעשה אלא פותח אחת מדפנותיו ונכנס לעומקו ונוטל העומדים ומשליך והסוכה נעשית מאליה דופנותיה וסככה אבל זה שקילגן זהו מעשה שלה שנגמר בהכשר: **רמא תכלתא.** הטיל לילית: **לפרזומא דאינשי ביתיה.** לטלית אשתו דקסבר לילה זמן לילית הוא ולאיתם לאותו (במדבר טו) פרט לכסות סומא ס אבל כסות לילה חייב והוא מלות עשה שלא הזמן גרמא ונשים חייבות: **אלמן.** לציאות בכנפות הטלית חוט אחד כפול ד' ותוחבו בכנף ועודנו חוט ז' כופלו והרי הן שמנה כפלים ופוסק ראשין שלהן ונעשין שמנה חוטין ורב עמרם שבח ולא פסקן עד שעשה כל הגדילים וקשריהם ונמצאת עשוין בפסול דאין בה אלא חוט אחד ואתה לקמיה כו': **הטיל לב' קרנות בבת אחת.** שעשה ארבע כפלים ארוכין כשיעור שתי ציציות ותוחב ראשו אחד בכנף זה וראשו אחר בכנף זה וכפף הראשין עד שהגיעו זה לזה לאמצע ארבה: **מאי לאו קושר.** עשה הגדיל בזו וכזו ואחר כך פסק אמצעה ונעשו שתים ואע"פ שנעשו בפסול דכולה קודש שנפסקה חוט אחד הוא:

בעינן

א' קביעי להוי בקינופות. אע"פ שזה יש לה גג הוה אין לה גג מ"מ לא תשיב גג כיון דאין גבוהין עשרה וכשאיסה אית ביה חדא גרישותא דנקליטין אין לה גג וגבוה עשרה וקינופות יש לה גג ס ואין גבוהים י': **מותר** לישן בכילת חתנים בסוכה **אע"פ** שיש לה גג **ואע"פ** שגבוהה עשרה. אין הלכה כן דאמרינן בסוף פירקין (דף יט:) אנא אשכחיה לרב יוסף דגני כילת חתנים בסוכה אמר כמאן כר"א משמע דלא שרי אלא בלא גג ואמר בפרק היושן (לקמן דף כו.) רב שרא ליה לרב אחא ברדלא למיגני בכילת חתנים בסוכה משום בקי כלומר דמלטער פטור מן הסוכה משמע דהא לאו הכי אסור בשיש לה גג אי כאידך ליטא דשמואל בגבוה עשרה ואע"פ שאין לה גג:

דרב עמרם חסידא רמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה.

וכן רב יהודה פרק התכלת (מנחות דף מג.) דקסברי לילה זמן ציצית ולא מצות עשה שהזמן גרמא הוא ונשים חייבות ברבנן דפרק התכלת (שם) דאמרי הכל חייבין בציצית נשים ועבדים ור"ש פוטר בנשים ובוחיה קי"ל מדתניא גמרא ברים פרק שני דזכחים (דף יח:) לאוקומי תנאי התם כולהו כר' שמעון דממעטו כסות לילה ומרבי כסות סומא ועובדא דר' יהודה בר אילעאי פ' במה מדליקין (שבת ד' כה: ושם) שהיו תלמידיו מחבין ממנו בכפי לכסותן דאמרינן ואיתנו סבור גזרה משום כסות לילה ואיכא טעמא אחרינא פ' התכלת (מנחות מ:) ומדנקט האי טעמא שמע מינה דהוא עיקר ועוד בפרק במה מדליקין (שבת מז:) גבי האי דפרינן דבי איכי דמרבי שאר בגדים לענין טומאה גרבי גמי לענין ציצית מאשר תכסה בה ומשני דההוא מינבי לרבות כסות סומא ומייתי ברייתא דר"ש שמע מינה דכן הלכה ומתם ברייתא דפ"ק דקדושין (דף לד: ושם) גבי מצות עשה שהזמן גרמא דקתניא ציצית ועוד דרבנן דר"ש מוקי פרק התכלת (מנחות דף מג:) ורלאיתם אותו לכדתניא ורלאיתם וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת התלויה בה ואיזו זו קריאת שמע אלמא קסברי קריאת שמע דאורייתא וקיימא לן דקריאת שמע דרבנן בפ' מי שמתו (ברכות דף כא.) ומיהו מזה אין ראיה דהא רב יהודה דאמר ק"ש דרבנן ואשכחן דרמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה דפרק התכלת והוא דרש כאידך תנא דדרש וזכור מצוה אחרת ואיזו זו כלאים ועוד יש ראיה מפרק שני דברכות (דף יד:) דאמר רב יוסף כמה מעלית הא שמעתא דבמערבא (אמרי לא ז)(אמר) מצות ציצית בלילה ומשיק דאתמולי הוו מתחלי וכיון דמתחלינן גמרינן משמע מהא דלילה זו היא עשייתן. גרע עשאה מן הקוצים ומן הגרדין דלעיל (דף ט.) דאף על פי שעושין אחרי כן הציצית לגמרי לא חשבינן ליה עשייתן משום דבעינן תלייה לשם מצוה:

פסולין

לאו זמן ציצית: **פסיקתן** זו היא עשייתן. גרע עשאה מן הקוצים ומן הגרדין דלעיל (דף ט.) דאף על פי שעושין אחרי כן הציצית לגמרי לא חשבינן ליה עשייתן משום דבעינן תלייה לשם מצוה:

בעינן

מסורת הש"ס

ה) [לקמן כח:], כ) לקמן כ:, ג) [לעיל ט:], ד) [כ"ק קב. ע"ז ז.], ה) [מנחות מג.], ו) ואין נגוהים י' מ"מ לא תשיב גג כיון דאין נגוהים י'. כ"ה כס"ל:, ז) [ל"ל אמרי].

הגהות הב"ח

(ס) במשנה כל דבר שהוא מקבל טומאה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לפרזומא כו' אבל כסות לילה חייב. עי' בשער המלך פ"ג מהלכות ציצית:

מוסף רש"י

לא אתי אהל ארעי ומבטל אהל קבע. להטיל שם הסוכה מכאן (לקמן כא.). הדלה עליה. הרים ופשט עליה כעין דלת שקורין טרל"ד (לעיל פ:). **ואת הקיסום.** עצי המתפשט מאד ומכרסין כאילן ועיקרו כאילן וקורין לו אידר"ש ומתפשט ועולה על המוחות (שם). **רמי תכלתא לפרזומי דאינשי ביתיה.** היה מטיל ציצית לכבוד שמתכסה בו אשתו (מנחות מג.).

רבינו חננאל

ס) [ראין בית גמי בראית ביה י' טפחים למה לי למימר, אלא שמע מינה אפילו פחות [מ]ן' טפחים כיון דקבוע אהלא הוא, דלא גרע מקינופות. לישנא אחרינא אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לישן בכילת חתנים בסוכה לפי שאין לה גג, ואע"פ שגבוה י' טפחים. מיתיבי הישן בכילת חתנים כו'. ואסיקנא נקליטין לגבי קינופות לא קביעי, נקליטין לגבי כילה קביעא. דרש רבא בר רב הונא מותר לישן בכילה בסוכה, ואע"פ שיש לה גג ואע"פ שגבוה י' טפחים. כמאן כר' יהודה דאמר נוהגין היינו שהיינו ישנים תחת המטה בסוכה כו'. קסבר לא אתו אהלי ערא' ומבטלי אהלי קבע, לא שנא כילה ולא שנא מטה לא מבטלי סוכה. הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת כו'. יתיב רב יוסף וקאמר הא דתנן אי שקצצן כשרה, אמר רב עלה וצריך לנענע אחר שקצצן, כלומר צריך

ס) כ"ג ל"ל.

עין משפט נר מצוה

א [נמוק"ע מ"ה פ' תרכ"ו סעי' כ]:

סח ב מי"ר פ"ה מהלכות סוכה הלכה כג סמג עשין מג טור ש"ע א"ח סי' תרכו סעיף ג:

סט ג מי"ר שם הלכה יב סמג שם טוש"ע א"ח שם סעיף ג:

ע ד מי"ר שם טור ש"ע א"ח סי' תרכו סעיף ג:

עא ה מי"ר שם טור ש"ע שם סעיף ג:

עב ו מי"ר שם הלכה ח ג סמג שם טוש"ע א"ח סי' תרכו סעיף ג ה ג:

עג ז מי"ר שם הלכה יב סמג שם טוש"ע א"ח סי' תרכו סעיף ג:

עד ח מי"ר פ"ח מהלכות ציצית הלכה יד סמג עשין כו:

לעזי רש"י

טרלי"ד (טרייליי"ר). להגביה גפן על כלונסאות. איר"א (יידר"א). קיסוס (צמח מטפס).

רבינו חננאל (המשך)

מעשה לשם סוכה בסכך עצמה. אמר ליה רב הונא, שמואל אומר צריך לנענע אף על פי שתחכם, אבל רב מכשר אפילו בלא נענוע. אלא כיון שקצצו והוציאו מתורת מחוברין דיו. כי הא דרב עמרם חסידא תלה ציצית בטלית בני ביתו, זה פי' בפרזומא דאינשי ביתיה. ותלאם קודם שתתך ראשי החוטין ויפריד החוטין זה מזה, אתא לקמיה דרב חייא בר אשי אמר ליה הכי אמר רב מפסיק ראשי חוטין וכשירין. ש"מ מדקאמר רב גבי ציצית פסיקתן זו היא עשייתן. כך שמע מינה דגבי סוכה קצינתן מן הקרקע של גפן ושל דלעת ושל קיסם היא עשייתן. ואקשינן על שמואל מיהא דתני ר' חייא, הטיל ציצית לשתי קרנות, והחוטין מתוחין מזה הקרן לזה הקרן כמתחיות חוטין בסוכה, ואחר כך פיסק באמצע ונתפזרו הקרנות כשירין. שנמצא בכל קרן ציצית כמצותן. הנה בפסיקה בלבד [כשרין]. דלא בעינן מעשה אחר, אלא אמרינן זה מעשה הוא חשוב. ודחינן לההיא דתני ר' חייא, כגון שקישר ועשה מעשה אחר שפסק ביניהם. והא אתא לאשמעינן, מהו דתימא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com